

Товканець Оксана Сергіївна
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедра педагогіки та психології

ВНЗ «Східно-європейський слов'янський університет», м. Ужгород, Україна

ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ У СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

В статті здійснено аналіз проблеми підготовки фахівців з менеджменту освіти у сучасній психолого-педагогічній літературі. Проаналізовано представлення напрямів щодо підготовки фахівців з менеджменту освіти: професійна компетентність управлінців освітньої галузі, управління освітніми системами та якістю освітніх послуг у галузі освіти в зарубіжних країнах, історико-педагогічні проблеми становлення системи професійної підготовки менеджерів освіти тощо.

Ключові слова: менеджмент освіти, управління в освіті, професійна компетентність, освітня галузь.

Вступ. Глибокі соціальні й економічні зрушення що відбулися на межі третього тисячоліття в Україні спонукали до перегляду досліджень в галузі управління, звернення до світового досвіду країн, що існують в умовах ринку та накопичили колосальні управлінські знання. Адже мистецтво управління, управлінська культура стають вирішальними чинниками, що забезпечують успіх реформ. Сьогодні дуже гостро постає потреба не тільки у простих виконавцях, а й у генераторах творчих ідей, керівниках-професіоналах, які спроможні нести відповідальність за стан справ в організації та забезпечувати її прогресивний розвиток. Необхідність підготовки компетентного менеджера освіти детермінована ускладненням умов і характеру діяльності управлінців, зростанням ролі і значення їхньої професійної діяльності; заостренням конкурентної боротьби між освітніми установами за виживання на ринку освітніх послуг тощо. Це визначає принципово нові вимоги до всіх освітніх структур, зокрема до керівника освітнього закладу. Саме від керівника та його професійної компетентності залежить конкурентоспроможність закладу на ринку освітніх послуг і забезпечення якості освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом проблема управління освітою та загальноосвітніми навчальними закладами досить активно розробляється. Л.Ващенко, Г.Єльнікова, В.Зверева, Г.Дмитренко, Л.Калініна, Л.Клокар, Л.Карамушка, В.Маслов, В.Олійник досліджують питання управління загальноосвітніми навчальними закладами як соціальними системами з урахуванням інноваційних змін, що відбуваються на початку ХХІ ст. В.Маслов розробив модель системи функціональної компетентності сучасного керівника педагогічного колективу, визначив функції управління навчальним процесом [9]. Систему психологічних умов підвищення результативності процесу управління розкрито Л.Карамушкою, Л.Даниленко [12]. Основні чинники, що зумовили необхідність докорінної перебудови системи управління школою визначено Г.Єльніковою та Г.Федоровим, які розглядають умови ефективності управління і методи її дослідження, основи наукового управління [13]. В педагогічних дослідженнях багатьох учених (В.Андрущенко, Л.Ващенко, Б.Гаєвський, Л.Даниленко, Г.Єльнікова, Л.Калініна, В.Кремень, В.Луговий, Н.Ничкало) розкриваються сучасні тенденції розвитку управління освітою, досліджуються процеси децентралізації, роль і місце громадськості в управлінні, здійснюється-

ся аналіз відносини влади і суспільства, пропонуються рекомендації щодо провідних засад створення органів державно-громадського управління освітою на різних рівнях його реалізації.

Глибокі соціальні й економічні зрушення що відбулися на межі третього тисячоліття в Україні спонукали до перегляду досліджень в галузі управління, звернення до світового досвіду країн, що існують в умовах ринку та накопичили колосальні управлінські знання. Аналіз підготовки фахівців з менеджменту освіти з точки зору висвітлення його в наукових роботах дасть змогу виявити проблеми й неузгодження щодо поставленої проблеми, ознайомитися з раціональними здобутками.

Мета статті: здійснити аналіз проблеми підготовки фахівців з менеджменту освіти у сучасній психолого-педагогічній літературі.

Виклад основного матеріалу. Зазначимо, що аналіз психологічної та педагогічної літератури, документальних джерел дає змогу виокремити декілька важливих аспектів щодо підготовки фахівців з менеджменту освіти, які є актуальними: професійна компетентність управлінців освітньої галузі, управління освітніми системами та якістю освітніх підготовка управлінців у галузі освіти в зарубіжних країнах, історико-педагогічні проблеми становлення системи професійної підготовки менеджерів освіти тощо.

Зупинимось на цих аспектах детальніше.

Професійна компетентність управлінців освітньої галузі є однією з найважливіших сучасних педагогічних проблем. Висвітленню її присвячені наукові дослідження значної кількості провідних вчених різних галузей: педагогіки, психології, економіки, соціології, державного управління тощо.

Згідно з означенням Міжнародного департаменту стандартів для навчання, досягнення та освіти (International Board of Standards for Training, Performance and Instruction (IBSTPI), поняття компетентності визначається як спроможність кваліфіковано провадити діяльність, виконувати завдання або роботу. При цьому поняття компетентності містить набір знань, навичок і ставлень, що дають змогу особистості ефективно діяти або виконувати певні функції, спрямовані на досягнення певних стандартів у професійній галузі або певній діяльності [18].

Підкреслимо, що професійна компетентність менеджера освіти є стрижнем Галузевого стандарту вищої освіти України «Підготовка магістра за спеціальністю «Управління навчальним закладом»»

[14], де чітко визначаються цілі та зміст професійної підготовки, а також вимоги до фахівця кваліфікації «Керівник підприємства, установи та організації (у сфері освіти та виробничого навчання)». У документі констатується актуальність вимог до компетентності керівника навчального закладу, яка розглядається як «необхідний обсяг і рівень знань та досвіду у певному виді діяльності» [14, с.6]. Освітньо-професійна програма підготовки – складова Стандарту – при визначенні обов'язкового змісту модулів фіксує їх орієнтацію на зміст умінь. Відповідно до програми підготовки «Управління навчальним закладом» магістр є фахівцем з високим потенціалом фундаментальної та професійної освіти, здатним виконувати управлінську діяльність, працюючи у закладах освіти різних рівнів акредитації та виробничого навчання всіх форм власності, що забезпечується вивченням різних дисциплін («Правові аспекти управління навчальним закладом», «Теорія організації», «Менеджмент організації», «Керівник навчального закладу», «Управління навчальною та виховною діяльністю», «Управління фінансово-економічною діяльністю», «Управління інформаційними зв'язками», «Техніка управлінської діяльності», «Освітні технології» тощо).

Дослідник Т.Сорочан у монографії «Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності: теорія та практика» підкреслює, що характерними ознаками професійної компетентності менеджера освіти є динамічність, орієнтація на майбутнє, вміння здійснювати вибір, виходячи із знання себе в конкретній ситуації; мотивація безперервної самоосвітньої діяльності. Професійні якості і різні види компетентності, що входять до структури професійної управлінської компетентності, становлять основу особистісно-професійного зростання керівників і їх професійного успіху [15].

Як показує аналіз наукових джерел [1; 5; 11; 13], професіоналізм керівника освітнього закладу характеризується високим рівнем управлінської компетентності. Т. Бурлаєнко, розглядаючи зміст і структуру економічної компетентності майбутніх менеджерів освіти, акцентує увагу на здатності керівника результативно здійснювати управлінську діяльність у галузі освіти, на основі ґрунтовних економічних знань, умінь, навичок і особистісних якостей для ефективного розвитку організації (установи) в умовах ринкової конкуренції. Здійснюючи управлінську діяльність, менеджер освіти виконує різні види економічної діяльності: працює з фінансовою документацією, займається плануванням, організацією і контролем навчально-виховного процесу, керує персоналом, проводить маркетинговий аналіз, здійснює підприємницьку діяльність тощо. Основу компетентності, на думку Т. Бурлаєнко, складають чотири головні компоненти: мотиваційний, когнітивний, операційний і особистісний. Дослідник підкреслює важливість кадрової функції в структурі управлінської діяльності, оскільки виникає необхідність «формування і розвиток колективу закладу (установи) освіти; використання можливостей співробітників для досягнення цілей організації; задоволення потреб працівників, що, в свою чергу, сприяє підвищенню ефективності діяльності організації тощо» [3].

Н.Мачинська, розглядаючи підготовку магістрів вищих навчальних закладів, зазначає, що управлінський компонент менеджера освіти відображає сформованість таких умінь: прогнозувати, програмувати, планувати, організувати та контролювати різні

види робіт, зокрема: навчально-виховну діяльність класів, у студентських групах, навчально-виховний процес у різних типах вищих навчальних закладах; запобігати конфліктам та урегулювати їх у колективі; керувати собою, що розуміється як самовладання людини, яке виявляється у критичних ситуаціях; грамотно оцінити соціальні наслідки професійної діяльності; дати експертний висновок щодо соціокультурної безпеки рішення; бути здатним до творчого вирішення професійних проблем; виявляти готовність до співпраці із фахівцями із суміжних сфер, а також володіти навичками організаційно-управлінської діяльності; розраховувати й оцінювати умовні наслідки розроблених управлінських рішень [10]. Дослідники Л. Даниленко, Л. Карамушка вбачають у професійній компетентності керівника загальноосвітнього навчального закладу сукупність необхідних для ефективної професійної діяльності систематичних науково-філософських, суспільно-політичних, психолого-педагогічних, предметних та соціально-функціональних знань і умінь, відповідних особистісних якостей. Відповідно авторами визначені такі компоненти професійної компетентності керівника ЗНЗ: знання, необхідні для педагогічної спеціальності або посади; вміння і навички, необхідні для успішного виконання функціонально-посадових обов'язків [12].

В.Берека, Л.Даниленко, Л.Калініна, Є.Павлютенков, В.Пікельна, Л.Ващенко, Г.Тимошко розглядають методологічні засади та концептуальні підходи до підготовки фахівців з менеджменту освіти та їх професійної компетенції, наголошуючи на важливості та актуальності проблеми менеджменту освіти та підкреслюючи необхідність міждисциплінарності у підготовці менеджерів освіти. В сучасних умовах управління освітою стає професійною діяльністю, зміст якої виходить за межі педагогічних знань та вимагає оволодіння педагогічним менеджментом, міжпредметними знаннями й уміннями [17]. В.Берека виділяє принципи підготовки майбутніх менеджерів освіти: науковості, системності й послідовності, гармонізації процесу навчання, цілісності, мотивації, активності особистості, індивідуалізації навчання, розвиваючого навчання, практичної спрямованості; єдності свідомості й поведінки; наступності й систематичності; єдності педагогічних вимог комплексно-го підходу; ціннісного підходу; виховання в колективі позитивної мотивації, позитивного наслідування, практичної спрямованості [2, с.113]. До специфічних принципів автор відносить: принципи цілісності, неперервності, інтегративності, міждисциплінарності, добровільності й доступності, варіативності; практичної спрямованості; спрямованості на розвиток ціннісно-мотиваційної сфери особистості; доцільності поєднання форм, методів та засобів навчання і виховання, змісту і завдань професійної підготовки менеджерів освіти [2, с.113-114].

Значимим для нашого дослідження є аналіз управління освітніми системами та якістю освітніх послуг як визначального компонента менеджерської діяльності у сфері освіти. Цим проблемам присвячені наукові доробки Г.Сельникової, О.Копанської, В.Кременя, В.Лугового, Л.Лук'янової, В.Маслов, В.Мельник Н.Ничкало, Ж.Таланової та інших.

О.Копанська, аналізуючи практику переходу країн-членів ЄС до демократичної організації суспільства, висловлює думку, що країнам доводилося відмовлятися від централізованого управління

всією мережею дошкільних і шкільних закладів і передавати відповідальність за них місцевим органам управління, акцентує увагу на децентралізації управління освітою. У Європейському звіті про якість шкільної освіти децентралізація освіти визначена як одна з п'яти ключових проблем майбутнього [18]. У більшості розвинутих країн децентралізація здійснюється трьома взаємодоповнювальними шляхами: залучення громадського впливу до розв'язання проблем освіти, посилення ролі місцевих органів управління освітою у прийнятті рішень, зростання автономії шкіл в управлінні їх ресурсами. Під час аналізу процесів децентралізації розглядають чотири рівні управління: центральний уряд (центральний); державні регіональні органи влади (регіональний); муніципальний або інші місцеві самоврядні органи влади (місцевий); школи [6].

Н.Монс, на основі аналізу систем державного управління освітою в країнах, що входять до ОЕСР, стверджує наявність чотирьох типів систем децентралізованого управління освітою [17 с.110-112]: 1. Країни з мінімальною децентралізацією повноважень (Франція, Португалія, Греція, Люксембург); 2. Країни з врівноваженою децентралізацією повноважень (Скандинавські країни, Польща, Чехія); 3. Країни з кардинальною децентралізацією повноважень (Угорщина, Іспанія). Поряд з перерахованими трьома типами Н.Монс виокремлює групу країн з федеральним устроєм як четвертий різновид в децентралізації повноважень влади (Швейцарія, Німеччина).

У 1991 році в опублікованому Радою Європи підручнику «Teaching about Europe» було визначено три напрямки реалізації європейського виміру освіти: навчання про Європу (здобуття основних знань про Європу з оглядом на глобальну і локальну перспективу); навчання в Європі (формування головних навичок, потрібних молодим європейцям); навчання для Європи (підготовка молодих людей до життя в об'єднаній Європі, до постійних контактів і співпраці з іншими європейцями) [19, с.35]. Звернуто увагу на головні тематичні галузі, пов'язані з європейською освітою – час (історія), простір і культура. Ефектом навчання повинні стати набуті вміння, засади і знання.

Значної уваги надають науковці проблемі інноваційних технологій у підготовці фахівців з менеджменту освіти. Адже, як справедливо зазначає Л.Б. Лук'янова, швидкоплинність змін сучасного суспільства об'єктивно зумовлює необхідність формувати особистість, здатну до сприйняття і творення змін, налаштовану на сприйняття цих змін як природної норми. Водночас, сприйняття сукупності змін неможливе без задоволення освітніх потреб людини впродовж її життя. Отже, сучасна освіта повинна бути інноваційного змісту для змінюваних освітніх потреб, а суб'єкти освітнього процесу – здатності інноваційного способу життя і навчання [7, с.252-254].

Особливий інтерес в контексті нашого наукового пошуку становлять дослідження щодо *підготовки менеджерів освіти і управлінців у галузі освіти в зарубіжних країнах* (В.Бабенко, І.Гончарьонук, В.Хоменко). В.Бабенко, досліджуючи професійні компетентності керівника навчального закладу, які значною мірою впливають на навчальні плани університетів США, що готують зазначених фахівців (на прикладі Університету Північної Кароліни), детально характеризує навички та вміння керівника освітньої установи. В обов'язки керівника входить

розвиток внутрішньошкільних зв'язків задля виконання завдань навчального процесу в школі, пояснення освітньої політики школи та шкільного округу та звіт про стан справ перед шкільною спільнотою; забезпечення батьків учнів, передбачуваних роботодавців і школу інформацією про стан академічних досягнень учнів; інформування про потреби учнів (на шкільному рівні та рівні шкільного округу); використання ресурсів спільноти з метою удосконалення матеріального забезпечення навчально-виховного процесу; активізація спільноти до визнання та підтримки потреб навчального закладу, залучення вчителів та громадян до колегіального вирішення проблем [1]. І.Ганчарьонук, вивчаючи досвід підготовки менеджера освіти у США, характеризує програми підготовки зазначених фахівців у різних навчальних закладах освіти. Провідні завдання цих програм, підкреслює дослідник, підготувати фахівців, здатних займатися науково-дослідною діяльністю в галузі освіти та менеджерів-практиків, здатних творчо застосувати отримані знання [4, с.138-142]. В.Хоменко, здійснюючи аналіз документів Міносвіти Франції, наголошує на трьох важливих напрямках професійної підготовки керівників навчальних закладів: створення умов для розвитку загальної культури керівника – представника державної влади; розвиток, паралельно із глобальними змінами в суспільстві, компетенції, специфічної для функцій керівників навчальних закладів; сприяння професійній мобільності керівників навчальних закладів. Майбутні менеджери освіти у Франції мають відповідати таким вимогам: володіти знаннями системи освіти, орієнтуватися в еволюційних процесах освітньої системи, володіти юридичними та адміністративними аспектами, крім того, потрібне почуття відповідальності, суворість водночас із лояльністю, повага до персоналу [16].

Підвищений інтерес науковців до проблеми управління вищими навчальними закладами, необхідність об'єктивного осмислення історичного досвіду діяльності вищих навчальних закладів, вироблення наукових засад управління на основі творчого використання спадщини минулого зумовлюють звернення до *історико-педагогічних аспектів становлення системи професійної підготовки менеджерів освіти* (В.Бабак, І.Бех, В.Бондарь, А.Вихрущ, І.Зязюн, М.Євтух, М.Лещенко, О.Локшина, А.Светлорусова). М.Лещенко та А.Светлорусова, розглядаючи особливості професійної підготовки магістрів управління навчальним закладом, здійснюють історико-педагогічний аналіз підготовки керівників освітніх установ в Україні та виокремлює етапи становлення: з 1918 р. до 1930 року – характеризується авторитарно-функціональним підходом до управління навчальними закладами; другий етап – з 30-х до 40-х років ХХ ст. – визначається необхідністю для особистості, яка готова виконувати функції керівника, бути ідейною та політично відданою ідеалам комуністичної партії, тобто адміністративно-контролюючим підходом, посилюється державний контроль за навчальними закладами; третій етап охоплює 40-і – 60-ті роки ХХ ст. і характеризується відсутністю цілеспрямованої професійної підготовки управлінців навчальних закладів, але вже зроблені перші спроби розглядати діяльність директора школи з позиції системного підходу, характерною особливістю є авторитарно-системний підхід; четвертий етап – 60-ті – 80-ті роки – відзна-

часться системно-комплексним підходом до підвищення кваліфікації управлінців навчальних закладів, виокремлюються основні соціально-рольові функції керівника освітнього закладу; п'ятий етап – з 80-х до 90-их років – відзначається початком активного дослідження науковцями класифікації особистісних професійно значущих якостей керівника загальноосвітньої школи та їх впливу на функціонування закладу, тобто авторитарно-компетентісним підходом; шостий етап – з 90-х до 2000-го рр. – започатковується професійна підготовка управлінців навчальних закладів, характеризується управлінсько-адаптивним підходом, визначається проблема надання професійного статусу керівнику навчального закладу, розвивається менеджмент освіти; сьомий етап – з 2000-го до 2015 року – характеризується розвитком системи професійної підготовки керівних кадрів освіти – інноваційно-рефлексивним підходом, відбуваються перші спроби вищих закладів освіти готувати нове покоління керівників - управлінців навчальних закладів – менеджерів освіти, було розроблено освітньо-кваліфікаційну характеристику магістра за спеціальністю «Управління навчальними закладами», що відповідає Державному стандарту вищої освіти і входить до її галузевої складової, у вищих навчальних закладах України розпочалася професійна підго-

товка магістрів за цією спеціальністю [8].

Висновки. Означені аспекти підготовки фахівців з менеджменту освіти підтверджують різноплановість проблеми. Основне завдання керівників освітнього процесу – створення умов для реалізації цілей і завдань, що постають перед освітньою установою і тими установами, які управляють освітою. Діяльність керівників системи освіти в умовах розвитку ринку освітніх послуг набуває ряд нових функцій, зокрема формування колективу, побудова своєї роботи з огляду на отримання кінцевого результату, організація привабливого освітнього середовища. Сучасному суспільству потрібен компетентний, ґрунтований керівник системи освіти, готовий до самовдосконалення, дослідницької роботи і власного професійного становлення. Однак сучасні суспільні умови вимагають професійних підходів до вирішення управлінських питань у галузі освіти, що ускладнюються у зв'язку зі зміною педагогічних цілей. Підготовка менеджера освіти повинна відповідати вимогам демократичного українського суспільства. Перспективами подальших наукових досліджень передбачаємо проблеми удосконалення системи управління освітою, налагодження високопрофесійного, наукового, аналітичного, демократичного та відкритого прийняття управлінських і освітніх рішень.

Список використаної літератури

1. Бабенко В. Професійні компетенції керівника школи як орієнтир для підготовки магістрів з адміністрування шкіл у США / В.Бабенко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intellectinvest.org.ua/pedagog>
2. Берега В.Є. Теоретичні і методичні основи фахової підготовки магістрів з менеджменту освіти: дис. ... д.пед.н.: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / В.Є. Берега – Київ, 2008. – 450 с.
3. Бурлаєнко Т.І. Зміст і структура економічної компетентності майбутніх менеджерів освіти як необхідна вимога часу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tme.umo.edu.ua/>
4. Ганчеренок І.І. Кадри управління в высшем образовании как приоритет для устойчивого развития высшей школы / І.І.Ганчеренок, С.Н.Князев // Университетское управление. – 2004. – №5-6 (33). – С.138-142.
5. Деркач А.А. Профессиональное самосознание руководителей образовательных учреждений: теория, методология, практика / А.А.Деркач, О.В.Москаленко. – М.: РАГС, 1999. – 578 с.
6. Копанська О. Тенденції змін в освітній політиці польщі в період вступу до Євросоюзу // Вісник Львів. Ун-ту. Серія педагогічна. – 2008. Вип.24. – С.225-231
7. Лук'янова Л.Б. Освітні моделі навчання дорослих / Л.Б.Лук'янова // До проблем формування значущих якостей фахівця / за заг. ред. Г.Є.Гребенюка. – Харків: Стиль-Іздат, 2008. – С. 252 – 262.
8. Лещенко М.П. Профессиональная подготовка магистров управления учебным заведением: историко-педагогический дискурс / М.П.Лещенко, А.В.Светлорусова // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kpi.kharkov.ua/archive/>
9. Маслов В.І. Наукові основи та функції процесу управління загальноосвітніми навчальними закладами: навч. посіб. / В.І.Маслов. – Тернопіль: Астон, 2007. – 150 с.
10. Мачинська Н.І. Педагогічна освіта магістрантів вищих навчальних закладів непедагогічного профілю [монографія] / Н.І.Мачинська. – Львів: ЛьвДУВС, 2013. – 416 с.
11. Мельник В.К. Теоретичні засади формування фахової компетентності керівника загальноосвітнього навчального закладу в системі післядипломної педагогічної освіти / В.К.Мельник // Післядипломна освіта в Україні. – 2007. – № 1. – С.85-88
12. Освітній менеджмент: навч. посіб. / За ред. Л.Даниленко, Л.Карамушки. – К.: Шкільний світ, 2003. – 400 с.
13. Підготовка керівника навчального закладу до управлінської діяльності в ринкових умовах: навч. посіб. / [А.І.Чміль, В.І.Маслов, Г.А.Дмитренко, Г.В.Єльнікова, Г.В.Федоров] / за ред. А. І. Чміля. – К.: Логос, 2006. – 126 с.
14. Підготовка магістра за спеціальністю специфічних категорій 8.000009 «Управління навчальним закладом». Галузевий стандарт вищої освіти України. – К.: Міністерство освіти і науки України, 2006. – 61 с.
15. Сорочан Т.М. Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності: теорія та практика: Монографія / Т.М.Сорочан. – Луганськ: Знання, 2005. – 384 с.
16. Хоменко В.В. Підготовка майбутніх менеджерів освіти у вищих навчальних закладах Франції: автореферат 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / В.В.Хоменко [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://ea.donntu.org:8080/jspui/bitstream/123456789/18598/1/khomenko.pdf>
17. Mons N. Décentralisation: y a-t-il une exception française? Les enseignements des comparaisons internationales // La revue de l'inspection générale 03 "Existe-t-il un modèle éducatif français ?" – 2003. – P.108-115
18. Spector, J. Michael-de la Teja, Ileana. ERIC Clearinghouse on Information and Technology Syracuse NY. Competencies for Online Teaching. ERIC Digest. Competence, Competencies and Certification. – p.1
19. Shennen M. Teaching about Europe, 1991. – S.41

Стаття надійшла до редакції 29.04.2016 р.

Товканець Оксана

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедра педагогіки і психології

Высшее учебное заведение «Восточно-европейский славянский университет»,
Ужгород, Украина

ПРОБЛЕМА ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО МЕНЕДЖМЕНТУ ОБРАЗОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОЙ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ

В статье проведен анализ проблемы подготовки специалистов по менеджменту образования в современной психолого-педагогической литературе. Проанализированы представленные направления по подготовке специалистов по менеджменту образования: профессиональная компетентность управленцев образования, управление образовательными системами и качеством образовательных услуг в области образования в зарубежных странах, историко-педагогические проблемы становления системы профессиональной подготовки менеджеров образования и другие.

Ключевые слова: менеджмент образования, управление в образовании, профессиональная компетентность, образовательная отрасль.

Tovkanets Oksana

Candidate of Pedagogical Sciences, Ph.D., Assistant Professor
Department of Pedagogy and Psychology
Eastern European Slavic University, Uzhhorod, Ukraine

PROBLEMS OF TRAINING OF EDUCATION MANAGEMENT IN MODERN PSYCHOLOGICAL AND EDUCATIONAL LITERATURE

The article analyzes the problem of training in management education in modern psychological and pedagogical literature. The attention is focused on the ability of the head to effectively implement management activities in education based on fundamental economic, educational and psychological knowledge, skills and personal qualities for effective development organization (institution) in a competitive market. Significant is the problem of management of educational systems and the quality of educational services as key components of managerial activities in education. It has been emphasized that of particular interest are the studies on the training of education managers and administrators in education in foreign countries. The increased interest of scientists to the problem of management of higher education institutions, the need for an objective understanding of the historical experience of higher education institutions to develop scientific principles of management based on creative use of the heritage of the past determine the appeal to historical and pedagogical aspects of a system of training of education managers.

Key words: management education, management education, professional competence, education industry.